

QADIMGI MISR EHROMLARI.

TO'YCHIYEV UMIDJON

Annotatsiya

Ushbu maqolada qadimgi Misr madaniyatining eng buyuk yodgorliklaridan biri bo'lgan ehromlarning tarixi, qurilishi va arxitektura xususiyatlari yoritiladi. Ehromlar insoniyat tarixidagi eng murakkab va ulkan inshootlar sifatida qadrlanadi, ular Misr fir'avnlari uchun maqbaralar vazifasini o'tagan. Maqolada ehromlarning qurilish texnologiyalari, ulardagi arxitektura elementlari, shuningdek, ularning diniy va madaniy ahamiyati haqida ma'lumot beriladi. Bundan tashqari, qadimgi misrliklarning texnik bilimlari va me'moriy mahorati ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Qadimgi Misr, ehromlar, piramidalar, arxitektura, fir'avnlar, maqbara, qadimgi sivilizatsiya, tarixiy yodgorliklar

Qadimgi Misr sivilizatsiyasi dunyo tarixidagi eng qadimiy va murakkab madaniyatlardan biri hisoblanadi. Ushbu madaniyatning eng mashhur va hayratlanarli yodgorliklaridan biri bu ehromlardir — ulkan tosh inshootlar, ular asosan fir'avnlar uchun maqbara vazifasini o'tagan. Ehromlar nafaqat arxitektura va muhandislik yutuqlarining namunasidir, balki qadimgi misrliklarning diniy e'tiqodlari, jamiyat tuzilishi va ijtimoiy hayoti haqida chuqur ma'lumot beradi. Ushbu maqolada qadimgi Misr ehromlarining tarixiy ildizlari, qurilish usullari va ularning madaniy ahamiyati batafsil o'rganiladi.

Qadimgi Misrda ehromlar asosan miloddan avvalgi III mingyillikda, Xitoyu XIV sulola davrida qurila boshlagan. Ular fir'avnlar uchun ulkan maqbaralar bo'lib

xizmat qilgan va o'sha davr madaniyati, din va siyosatining ajralmas qismi bo'lgan. Eng mashhur ehromlar Giza maydonida joylashgan bo'lib, ularning eng ulug'i — Xufu (Cheops) piramidasi dunyoning yetti mo'jizalaridan biri hisoblanadi.

Qadimgi misrliklar ehromlarni qurishda aniq matematik hisob-kitoblar va ilg'or muhandislik usullaridan foydalanganlar. Tosh bloklari maxsus qazib olinib, suv orqali Nil daryosi bo'ylab yetkazilgan. Qurilishda minglab ishchilar, mutaxassislar va zargarlar ishtirok etgan. Har bir tosh blokining o'lchami va joylashuvi juda aniq bajarilgan bo'lib, bu ehromlarning mustahkamligi va barqarorligini ta'minlagan.

Ehromlar uchburchak shaklidagi inshootlar bo'lib, ularning balandligi va bazasi orasidagi nisbatlar geometriya qonunlariga asoslangan. Piramida ichida fir'avnning maqbarasi joylashgan bo'lib, u yerda qimmatbaho buyumlar va diniy ahamiyatga ega artefaktlar saqlangan. Ehromlarning ichki tuzilishi murakkab bo'lib, o'ta nozik shamollatish va kirish yo'laklariga ega

Qadimgi misrliklar uchun ehromlar o'limdan keyingi hayotga yo'l bo'lib, ular fir'avnlarning abadiy yashashi va ilohiylashtirilishini ifodalagan. Ehromlar orqali ular o'zlarining kuchini va buyukligini namoyish qilganlar. Shu bois, ehromlar nafaqat me'moriy obidalar, balki diniy e'tiqodlarning ramzi ham bo'lib xizmat qilgan.

Ehromlarning barqarorligi va yuksak aniq qurilishi qadimgi misrliklarning matematik, astronomik va muhandislik sohasidagi bilimlarining darajasini ko'rsatadi. Ular yulduzlarning harakatini kuzatib, qurilishlarni tabiiy sharoitlarga moslab joylashtirganlar. Bu esa ularning ilm-fan sohasidagi ilg'orliklarini namoyish etadi.

Giza maydonidagi uchta katta ehrom — Xufu (Cheops), Xafre (Chefren) va Menkaure (Mikerin) — qadimgi Misr arxitekturasining eng buyuk yodgorliklari

hisoblanadi. Xufu piramidasi eng ulkan va eng yaxshi saqlangan inshoot bo'lib, uning qurilishi taxminan 20 yil davom etgan. Ushbu ehromlar nafaqat fir'avnlarni maqbaralari, balki Misr davlati va madaniyatining ramzi sifatida qabul qilinadi.

Bugungi kunda qadimgi ehromlar turli xil tabiiy omillar va inson faoliyati ta'sirida buzilmoqda. Shu sababli ularni saqlash va tiklash ishlari dolzarb ahamiyatga ega. Zamonaviy arxeologik tadqiqotlar, lazerli skanerlash va boshqa ilg'or texnologiyalar yordamida ehromlarning ichki tuzilishi, qurilish usullari haqida yangi ma'lumotlar olinmoqda. Bu tadqiqotlar qadimgi misrliklarning madaniy va texnik merosini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Ehromlar insoniyatning texnik, madaniy va dini taraqqiyotining noyob namunasi bo'lib, ular dunyo merosi ro'yxatiga kiritilgan. Ularning qurilishi insonning tabiiy sharoitlarga moslashish, jamoaviy mehnat va ilmiy bilimlarni uyg'unlashtirish qobiliyatini namoyish etadi. Shuningdek, ehromlar bugungi kungacha o'rganilayotgan ko'plab tarixiy va arxeologik sirlarni saqlab kelmoqda.

Xulosa

Qadimgi Misr ehromlari insoniyat tarixidagi eng buyuk arxitektura va muhandislik yodgorliklaridan biri hisoblanadi. Ularning qurilishi qadimgi misrliklarning ilg'or texnik bilimlari, matematikasi va diniy e'tiqodlariga asoslangan bo'lib, fir'avnlarning abadiy yashashi va ulug'vorligini ifodalashga xizmat qilgan. Ehromlar nafaqat maqbaralar, balki madaniy meros sifatida dunyo madaniyati va tarixining ajralmas qismidir.

Bugungi kunda ehromlar o'rganilishi va saqlanishi insoniyatning qadimgi sivilizatsiyalarga bo'lgan qiziqishini yanada oshirmoqda. Zamonaviy tadqiqotlar qadimgi misrliklarning ilm-fan va muhandislik sohasidagi yutuqlarini yoritib, ularning tarixiy ahamiyatini yangi darajaga ko'taradi. Shunday qilib, qadimgi Misr

ehromlari insoniyat merosining bebaho qismi bo‘lib, ularni saqlash va o‘rganish jahon madaniyati uchun muhim vazifa hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Slackman, Michael. „In the Shadow of a Long Past, Patiently Awaiting the Future“. The New York Times (17-noyabr 2008-yil). Qaraldi: 1-may q2010-yil.
2. Mark Lehner. The Complete Pyramids: Solving the Ancient Mysteries. Thames & Hudson, 2008 — 34-bet. ISBN 978-0-500-28547-3.
3. „Egypt says has found pyramid built for ancient queen“. Reuters (11-noyabr 2008-yil). Qaraldi: 2-noyabr 2017-yil. „The pyramid, which Hawass said was the 118th found in Egypt, was uncovered near the world's oldest pyramid at Saqqara, a burial ground for the rulers of ancient Egypt.“.
4. Slackman, Michael. „In the Shadow of a Long Past, Patiently Awaiting the Future“. The New York Times (16-noyabr 2007-yil). Qaraldi: 17-noyabr 2008-yil. „Deep below the Egyptian desert, archaeologists have found evidence of yet another pyramid, this one constructed 4,300 years ago to store the remains of a pharaoh’s mother. That makes 138 pyramids discovered here so far, and officials say they expect to find more.“
5. Ritter, Michael „Dating the Pyramids“ (2003). 11-may 2008-yilda asl nusxadan arxivlangan. Qaraldi: 15-may 2008-yil.(Wayback Machine saytida 2008-05-11 sanasida arxivlangan)
6. Xu, Bohai (2019-01-31). The Place where Huni probably Buried. doi:10.31235/osf.io/gnw3k. <http://osf.io/gnw3k/>.
7. Lehner, Mark (1997). The Complete Pyramids. London: Thames and Hudson. ISBN 0-500-05084-8
8. Shaw, Ian, ed. (2000). The Oxford History of Ancient Egypt. Oxford University Press. p. 480. ISBN 0-19-815034-2.